

**6D110200 – «Қоғамдық денсаулық сақтау» мамандығы бойынша
философия докторы (PhD) дәрежесін ізденуге ұсынылған «Шымкент
қаласында еңбек ету жасындағы тұрғындар арасында қатерлі ісік ауруын
ерте анықтаудың медициналық және ұйымдастырушылық
технологияларын жетілдіру» тақырыбындағы
Тажибаева Карлыгаш Нартбаевнаның
докторлық диссертация жұмысына ғылыми көзесші,
м.ғ.д. профессор Молдалиев Икилас Сүйндиковичтің**

ПІКІРІ

К.Н. Тажибаеваның ғылыми диссертациялық жұмысы Шымкент қаласында еңбек ету жасындағы тұрғындар арасында қатерлі ісік ауруын ерте анықтаудың медициналық және ұйымдастырушылық технологияларын жетілдіруге арналған.

Онкологиялық аурулар көп факторлы мәселе болып табылады, сондықтан шығар, алдын алу іс-шаралары әліде болса толық жетілмеген. Алдын алу шаралары мен емдеу жүйесінің қымбат болуы, оналту орталықтарының жеткіліксіздігі, ұзақ мерзімді науқастың жұмыс істеу қабілетінен айрылуы үлкен экономикалық шығынға әкеп соқтыруында байқауға болады.

Соңғы он жыл ішінде, алдын алу технологияларын жақсарту айтарлықтай прогрессе қол жеткізуде. Әлемде қатерлі ісіктерді анықтау мен емдеу оның ішінде Қазақстан елінде де өзекті мәселелердің бірі болып саналуда.

Оңтүстік Қазақстан облысы Шымкент қаласында онкологиялық аурудың жағдайы барлық елдегідей күрделі мәселе болып қалыптасуда. Жоғарыда көрсетілген мәселелер тақырыптың өзектілігін дәлелдеп отыр. Диссертациялық жұмыс барысында негізделген ғылыми жаңалықтың әрбір ғылыми нәтижесі жоғары деңгейлі ғылыми жаңалығымен ерекшеленеді.

Алғаш рет қатерлі ісік ауруына шалдыққан қала тұрғындарының денсаулық күйін анықтауда кешенді медициналық-әлеуметтік бағалау мен зерттеулер жүргізілген. Қатерлі ісік алды аурулар дисспансерлік есепке толық алынбауын, ал ісік алды ауруы бар науқастардың емделуі көптеген себептерге байланысты жүзеге аспайтынын анықтаған. Еңбек ету жасындағы тұрғындар арасында қатерлі ісік ауруын ерте анықтау төмен деңгейде жүруінің себебін зерделеген.

Сонымен қатар Денсаулық сақтау жүйесінің әлсіз тұстары анықталынып бастапқы медициналық-санитарлық қызметкерлердің, аймақтық дәрігерлердің, онколог дәрігерлердің ой-пікірлерін зерделеген. Қатерлі ісік және қатерлі ісік алды ауруларын ерте анықтау үшін арнайы алгоритм түзіліп тәжірибеге енгізген. Сонымен қатар тұрғындардың онкологиялық аурулармен ауырғанда немесе қатерлі ісікке құдіктенген жағдайда қолжетімді кеңес алуына байланысты заманауи бағдарламасы бар оқулық тәжірибеге енгізілуге ұсынылған.

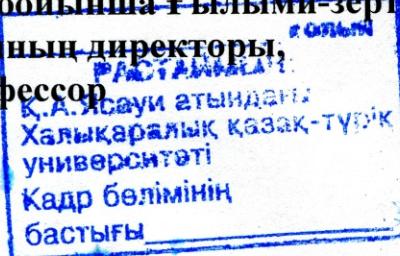
Диссертациялық жұмыстың негізгі нәтижелері Scopus мәліметтер базасына кіретін халықаралық базылымдарда мақалалары жарияланған, отандық және

шетелдік халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияларда, ҚР Білім және Ғылым Министрлігінің Білім және Ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған ғылыми басылымдарда мақалалары талапқа сай жарияланған. Ғылыми жұмыстың нәтижесі бойынша оқу құралы әзірленіп, қазақ тілінде жарық көрді.

К.Н Тажибаевың ғылыми диссертациялық жұмысы жоғары тәжірибелік маңыздылыққа ие, заманауи медицинада қатерлі ісік ауруларын ерте анықтаудағы көмекті ұйымдастыру, тұрғындар арасында аурушаңдықпен өілімжітімді төмендетуге, мүгедек топқа шығуын азайтуға жол ашады.

Тажибаева Карлығаш Нартбаевнаның «Шымкент қаласында еңбек ету жасындағы тұрғындар арасында қатерлі ісік ауруын ерте анықтаудың медициналық және ұйымдастырушылық технологияларын жетілдіру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы алға қойған мақсаты, міндеттері, ғылыми жаңалығы, тәжірибелік маңыздылығы, көлемі бойынша білікті, толық аяқталған ғылыми еңбек болып саналады және диссертациялық жұмыстарға қойылатын талаптарға толығымен сәйкес келеді.

Қ.А. Ясауи атындағы ХҚТУ
медицина бойынша Ғылыми-зерттеу
институтының директоры,
м.ғ.д., профессор

Молдалиев И.С.

